

1. Opening

De voorzitter, mevrouw Karin Hoogteijling opent de bijeenkomst. Gesproken wordt over de gevolgen van corona. Zij heet iedereen van harte welkom, de speciale gasten, raadsleden, collegeleden.

2. Presentaties

Er worden twee presentaties gehouden. De eerste door Lucas van Horck beleidsadviseur en voorzitter van het kernteam Corona van de Werkorganisatie Druten Wijchen. Hij zal ingaan op de bestuurlijke rollen en verantwoordelijkheden.

De tweede presentatie wordt verzorgd door Raoul van Orsouw, senior adviseur financieel beleid van de Werkorganisatie Druten Wijchen en betreft inzicht in de financiële gevolgen van COVID-19 voor Wijchen.

Naar aanleiding van de presentatie vraagt Maikel Lukkezen of gezien de aanstaande instelling van de avondklok, gekeken is welke mogelijke effecten dit zal hebben op de handhaving.

Lucas van Horck licht toe dat er veel voorbereiding gaande is voor de Boa's en politie. De roosters worden aangepast en zeker in de eerste dagen zal er extra inzet zijn.

Geprobeerd wordt in het begin een goed beeld te krijgen van de effecten zodat dit verder vormgegeven kan worden in de periode daarna. Gaandeweg zal blijken wat de effecten van de avondklok zijn.

Rudie van Haren heeft begrepen dat in de afgelopen periode vanuit de bevolking regelmatig verslag gedaan wordt wat er leeft en dat dit doorgestuurd wordt naar het grote team in Nijmegen. Hij informeert of dit nog steeds gebeurt en of de raad hier een terugkoppeling van krijgt.

Lucas van Horck merkt op dat vanuit de handhaving 1 x per week verslag uitgebracht wordt aan de veiligheidsregio. Ook de burgemeesters worden bijgepraat over wat men ziet op straat. Dit gaat niet naar de raad. Hij zal er alert op zijn dat ook de raad wordt geïnformeerd.

De voorzitter dankt voor de gehouden presentaties.

3. Gesprekstafel 1, Economie en werkgelegenheid

Deelnemers zijn

- Henriëtte Mooren- van den Boomen, directeur van 't Mozaïek
- Duco van Lent, eigenaar Zaal 4
- Antoinette Verveen, rayonmanager UWV
- Arjan Moerman, bedrijvenparkmanager Bijsterhuizen en Wijchen Oost
- Tatiana Klinkert, kasteelmanager Hernen/Geldersch Landschap en Kasteelen
- Yvette Akkermans-Hazekamp – Centrummanagement Wijchen
- Gert-Jan Smid, ondernemersadviseur IMK (Instituut voor Midden- en Kleinbedrijf)
- Denise van Hoof, manager werkgeversdiensten UWV.

De voorzitter vraagt elke deelnemer om een eerste reactie.

- **Hoe het is in 't Mozaïek, na bijna een jaar waarin geen voorstellingen gehouden mochten worden?**

Henriëtte Mooren merkt op dat de afgelopen periode een periode was tussen hoop en vrees. De sociale functie van 't Mozaïek werd steeds verder beknot, dan mocht er weer iets meer en vervolgens nog minder. Steeds is ingespeeld op de nieuwe situatie en werd voldaan aan de gevraagde maatregelen. De genomen maatregelen zorgden ervoor dat bezoek aan 't Mozaïek als veilig werden ervaren en ook waren.

- **Wat zijn de ervaringen sinds de horeca gesloten is?**

Duco van Lent licht toe dat zijn bedrijf inmiddels 6 maanden dicht is. Er is iedere keer hoop en veel onzekerheid. Tegelijkertijd zijn er ook positieve dingen gedaan met andere bedrijven. De vooruitzichten zijn somber en hij maakt zich zorgen.

- **Welk perspectief kan geboden worden vanuit het UWV?**

Antoinette Verveen antwoordt dat in het kader van de NOW-regeling de salarissen van bedrijven zijn overgenomen. Dit is lang niet toereikend. Er is een digitaal platform waar mensen zich kunnen inschrijven, waar werkzoekenden en werkgevers elkaar kunnen vinden, informatie kunnen vinden over kennis competentie, arbeidsmarkt en kansberoepen. Daarnaast biedt het UWV nog de persoonlijke dienstverlening.

- **Wat ziet u gebeuren op de bedrijventerreinen?**

Arjan Moerman geeft aan dat er geen eenduidige stemming is; het loopt uiteen van bedrukt tot juichend. Er zijn bedrijven die als een raket gaan, zoals de pakketdiensten die de online winkels bedienen. Er zijn ook bedrijven met een omzetverlies van 60%. Hij sprak vandaag een ondernemer die zijn goede mensen wilde behouden en hiervoor zijn eigen geld heeft ingezet. Ook daarvan is nu de bodem bijna bereikt. Hij had verwacht dat de klappen sneller zouden zijn gevallen, maar veel ondernemers zijn inventief in het bedenken van andere dingen. De rek is er bij sommigen echt uit.

- **Hoe was het bij het kasteel Hernen nadat hier weer bezoekers ontvangen mochten worden?**

Tatiana Klinkert noemt het een feestje. Het kasteel is later opengegaan dan daadwerkelijk mocht en is pas eind juni opnieuw open gegaan. Tot haar verbazing kwamen er veel bezoekers. Meer dan verwacht.

- **Wat zou helpen om het centrummanagement op de kaart te houden?**

Yvette Akkermans licht toe dat in het centrum er ondernemers zijn met 65% omzetverlies, maar ook zijn er ondernemers die 100% verlies lijden. Er wordt ingeteerd op de reserves. De gemeenschap in het centrum wil een positieve uitstraling behouden, maar eronder zit veel leed en het is erg moeilijk. Zowel voor de horeca en de reisbranche zijn er nog geen vooruitzichten. Er zijn winkeliers met hoge voorraden, die allemaal blijven liggen. Er is veel onderhuids leed. Er was een heel mooi bruisend centrum met een lage leegstand. Het is dodelijk en zij maakt zich zorgen. Er is actie gewenst.

- **Hoe is de stemming bij het midden en klein bedrijf?**

Gert-Jan Smid sluit aan bij vorige sprekers. Men leeft tussen hoop en vrees. De reserves raken op. Op de bedrijvenparken zijn alle ondernemers zichtbaar. Er zijn daarnaast veel kleinere, niet zichtbare ondernemers, met name ZZP-ers die vanuit huis werken of geen vaste locatie hebben. Er zijn grote verschillen te zien: ondernemers die juist heel goed draaien, maar ook ondernemers die grote problemen hebben. Ook ziet hij grote

verschillen ten aanzien van de inventiviteit bij ondernemers. Ondernemers die een nieuw business model invoeren en ondernemers die met de handen in het haar zitten.

- **Wat hoort u van de werkgevers?**

Denise van Hoof hoort veel verschillende geluiden. Met een aantal bedrijven in Wijchen gaat het echt goed, zoals bouwbedrijven, logistieke bedrijven en grote elektra bedrijven. Met de kleinere MKB-bedrijven, zoals horeca, detailhandel, autobedrijven gaat het slecht. Wanneer de grotere spelers het werk in eigen handen nemen, dan zijn juist zij erg afhankelijk.

Op de vraag van de voorzitter, met wie zij wel een "kopje koffie zou willen drinken", antwoordt zij dat zij graag in gesprek zou gaan met Arjan Moerman; zij herkent veel van wat hij zegt. Zij is heel benieuwd naar wat hij doet en er zijn veel raakvlakken op het gebied qua ondernemers.

De voorzitter kan zich dit voorstellen. De adressen/telefoonnummers zijn verkrijgbaar via de griffie.

Arjan Moerman merkt op dat hij aan de fracties had willen aanbieden een keer langs te komen. Het gaat niet alleen om inwoners van Wijchen; er zijn ook ondernemers op Wijchens grondgebied die informatie missen. Hij zou met de fracties van gedachten willen wisselen over hoe de politiek hier in staat.

Hij zou ook graag willen spreken met Gert-Jan Smid. Hij heeft regelmatig contact met het UWV, maar dan met andere mensen.

De voorzitter begrijpt dat de behoefte is om met de raad te spreken.

Yvette Akkermans heeft namens het Centrummanagement een onderzoek uitgevoerd, een COVID-update gemaakt. De helft van de ondernemers heeft grote verliezen. De vraag is hoe lang zij het vol houden. De ene helft zegt dit tot volgend jaar nog te redden. De andere helft redt dit niet. Het gaat heel snel.

Zij verwacht dat de bulk van faillissementen dit jaar nog zal komen. De centrumondernemers geven aan dat zij er niet altijd even goed uitkomen met de huurbazen/vastgoedeigenaren. Zij hopen op een spoedige heropening. Het is een grote wens dat de horeca gelijk met de winkels open kan.

Van de gemeente verwacht zij vooral financiële middelen, ook steun voor starters omdat die in de regelingen net buiten de boot vallen. Ook verwachten zij een aantal praktische dingen, zoals het verplaatsen van de weekmarkt, de precariorechten. Het is goed dat er - los van de betrokkenheid - ook echt vanuit de gemeente bijgedragen wordt om het centrum te kunnen waarborgen voor de toekomst. In het verleden is het centrummanagement voor 100% bekostigd door de ondernemers. 72% maakt gebruik van steun, zoals NOW, TOZO en TVL.

Arjan Moerman is onder de indruk van het onderzoek. Op Bijsterhuizen wordt elk jaar een barometer gedaan. Vorig jaar is een peiling uitgevoerd naar de verwachte omzetsdaling. 8% van de ondernemers verwachtte destijds een omzetsdaling van 10% of meer; dit jaar is dit gestegen naar 31%, waarvan 23% aangaf meer dan 10% omzetverlies te zullen leiden.

Hij vraagt aandacht voor de ZZP-ers. Dit zijn er op het bedrijventerrein nog behoorlijk veel. Zij moeten op een goede manier geïnformeerd worden. Ook is het belangrijk de ondernemers te informeren hoe zij elkaar kunnen helpen. Door de

ondernemersvereniging wordt dit uiteraard gedaan. De grote logistieke bedrijven zouden mensen kunnen overnemen van bedrijven die hun personeel nu niet kunnen betalen. Zij hebben behoefte aan order-pickers maar kunnen niet aan mensen komen. Het UWV kan hierin een rol spelen door zoveel mogelijk ondernemers met elkaar in contact te brengen. Deze lobby is erg belangrijk. Aandacht is fijn, maar lost het probleem niet op. Aandacht vanuit de politiek op individuele basis doet zeker goed gezien de emoties die spelen.

Gert-Jan Smid ziet veel waardevolle zaken in het onderzoek dat vanuit het Centrummanagement is verricht. Hij zou graag hierover in gesprek gaan en denkt dat er veel dingen zijn die het IMK zou kunnen doen. Wat hem opviel is dat slechts 16% van de ondernemers in de winkelstraten gebruik heeft gemaakt van TOZO. Vanuit het IMK wordt aan de gemeente ondersteuning geboden bij de uitvoering van de TOZO en wordt in gesprek gegaan met de ondernemers over de toekomst, na Corona. Hij heeft diverse ondernemers gesproken en er liggen veel mogelijkheden over hoe verder te gaan. Wanneer slechts 16% van de winkeliers gebruik maakt van TOZO en 72% van de overige noodmaatregelen, is het misschien nodig hier meer ruchtbaarheid aan te geven, wat regelmatig informatie te verstrekken. Vanuit de gemeente kan mogelijk ook wat meer gedaan worden voor de ondernemers.

De voorzitter begrijpt dat onderling contact zorgt voor verbinding. Zij vraagt Denise om een reactie op de suggestie dat personeel van de ene ondernemer bij een ander aan de slag gaat.

Denise van Hoof stelt dat er veel bedrijven zijn, die aangeven op zoek te zijn naar personeel. Anderzijds neemt het aantal vacatures nauwelijks toe. Wanneer zij de mogelijkheid ziet, brengt zij bedrijven met elkaar in contact.

De voorzitter noemt als voorbeeld het personeel van Van der Valk in Tiel.

Denise van Hoof merkt op dat veel mensen tijdelijk in de zorg geplaatst zijn, maar de druk erg hoog is. Er is veel werk dat zij eigenlijk niet willen doen. De uitval is ook hoog. Het is makkelijker gezegd dan gedaan.

Antoinette Verveen geeft aan dat in de NOW de bedrijven gecompenseerd worden op basis van het personeel dat zij hebben. Wanneer zij hun personeel elders laten werken, dan levert dit complicaties op. Het is niet makkelijk. Zij merkt wel dat de steunmaatregelen in Nederland veel instroom in de WW voorkomen. Het is echter stilte voor de storm omdat het nu langer duurt.

- **Stel dat je een weekje wethouder zou kunnen zijn?**

Duco van Lent zou allereerst kijken naar de precariorechten van afgelopen jaar en komend jaar. Hij zou de initiatieven die in het winkelgebied genomen worden goed bekijken. Dit zijn er veel. De lijntjes moeten korter, zodat goed ideeën snel opgepakt kunnen worden. Het moet mogelijk zijn direct besluiten te kunnen nemen. Dit duurt nu vaak te lang.

- **Heb je contacten met andere ondernemers in Wijchen?**

Henriëtte Mooren heeft geen contact met ondernemers buiten het Mozaïek, wel heeft zij intensief contact met de ondernemers binnen het gebouw. Het zijn voornamelijk maatschappelijke organisaties die hun eigen problematiek hebben. De ruimtes die zij huren, waren nu te klein vanwege de afstand die gehouden moest worden. Ervoor gezorgd is dat zij hun werkzaamheden kunnen voortzetten. Er is gratis extra ruimte

beschikbaar gesteld. Ook de theaterzaal is enkele keren ingezet. Ook is gekeken naar ondernemers waarvoor de ruimte juist te groot werd en waarvan zij de huurprijs niet meer konden opbrengen. Intern hebben allerlei verhuizingen plaatsgevonden zodat ze allemaal in het gebouw konden blijven.

Het theater, maar ook de theaterschool is zeer beperkt in de uitvoering. Dit geldt ook voor de bibliotheek en het kasteel. Zij heeft begrepen dat vanuit het ministerie van Cultuur middelen beschikbaar gesteld zijn. Zij maakt zich zorgen dat dit aan de culturele instellingen voorbijgaat omdat anderen gebruik maken van deze steunmaatregelen voor 2020. Voor 2020 ziet het er heel somber uit en zij maakt zich zorgen dat de gelden ook daadwerkelijk bij cultuur terecht komen. Dit geldt niet alleen voor 't Mozaïek, maar ook voor andere mooie initiatieven die buiten het Mozaïek zitten.

De voorzitter zal de wethouder vragen hier later op terug te komen.

Tatiana Klinkert heeft verschillende contacten met andere ondernemers, waar het gaat om het beschikbaar stellen van het kasteel. Bij hen wijkt het wat af van de anderen omdat zij onderdeel zijn van Geldersch Landschap en Kasteelen. De subsidie verloopt via de provincie.

Er is geen direct contact met andere ondernemers. De zorgen zijn minder groot en 2020 was een redelijk jaar. Er waren verrassend veel bezoekers; eigenlijk meer in de laatste 5 maanden van 2020 dan in heel 2019. Er waren geen evenementen of proeflokalen. Door COVID werd de organisatie gedwongen efficiënter te werken. Uren werden efficiënter ingezet. Zij vraagt aandacht voor de groep vrijwilligers. Het is een bijna vergeten groep. Het verlies in de contacten hakt er voor veel mensen behoorlijk in.

Yvette Akkermans merkt op dat de vrijwilligers zouden kunnen helpen in de thuiszorg.

Arjan Moerman komt terug op het overnemen van personeel. Hij weet niet hoe bedrijven dit nu doen verzekerings- en belastingtechnisch en zou hierover willen bijpraten. Hij noemt het fenomeen ondermijning, zeker op bedrijventerreinen. Bedrijven staan steeds meer onder druk en kunnen in de verleiding worden gebracht hierin mee te gaan. Hij kent hier nog geen voorbeelden van, maar weet dat het bij andere bedrijvenverenigingen, onder de rivieren, zeker speelt. Hier dient ook aandacht aan besteed te worden.

De voorzitter erkent dat ondernemers kwetsbaarder zijn voor ondermijning omdat het water hen aan de lippen staat.

- **Heeft corona ook iets gebracht?**

Tatiana Klinkert bevestigt dit. De organisatie is efficiënter gaan werken. Alles is nog een keer onder de loep genomen. Corona heeft de kans geboden alles heel kritisch te bekijken.

Duco van Lent stelt dat een grote leerschool is geweest. De samenwerking tussen de verschillende horeca ondernemers is heel goed geweest en hij hoopt dat dit zo blijft. Hij denkt dat men nader tot elkaar is gekomen door actie te voeren, ervaringen te delen. Hij ziet de toekomst positief in, maar dit duurt nog even.

Henriëtte Mooren merkt op dat dingen veel meer op waarde geschat worden. Op deze manier geeft dit weer energie om ervoor te zorgen dat je ook voor 100% klaarstaat voor bv. 30 personen. Het elkaar ontmoeten is iets wat echt gemist wordt. Je kunt echter zo creatief zijn als je wil, maar er is uiteindelijk geld nodig.

De voorzitter geeft het woord aan de raadsleden die het gesprek volgen.

Han Demmers begrijpt dat vanuit het IMK ondersteuning is geboden bij de aanvraag voor TOZO en er contacten zijn met ZZP-ers. Hij vraagt of uit de contacten is gebleken dat de ondernemers de weg naar andere overheidswetten ook weten te vinden, zoals schuldhelpverlening, armoedebeleid.

Gert-Jan Smid bevestigt het beeld. Hij hoort veel kleine ondernemers die denken dat dit niet voor hen bedoeld is. Er zijn mogelijkheden voor heroriëntatie op het ondernemerschap voor alle ondernemers die TOZO 3 hebben aangevraagd. Zij hebben vanuit de gemeente de vraag gekregen of zij aanvullende hulp nodig hadden. Zij kunnen niet alleen met een uitkering, maar ook op andere wijze geholpen worden. Er is een project waar ondernemers doorverwezen worden naar schuldhelpverlening, maar ook naar loopbaanbegeleiding. 10 van de 80 ondernemers die TOZO 3 hebben aangevraagd zijn hierop ingegaan. Niet bekend is wat er bij de andere 70 ondernemers speelt. Dit is zeker een knelpunt.

Yvette Akkermans wijst erop dat voor TOZO aan een aantal voorwaarden voldaan moet worden, zoals het uren criterium. Hierdoor kon niet iedereen TOZO aanvragen. Uit onderzoek blijkt dat die groep moeilijk te bereiken is en een andere benadering nodig is. Gert-Jan Smid erkent dat de voorwaarden er zijn. De opdracht voor het IMK was om samen met ondernemers na te denken over de toekomst. Dit is in principe niet beperkt tot de ondernemers die gebruik maken van TOZO.

De voorzitter begrijpt dat men alert moet zijn op mogelijke schuldenproblematiek en dit tijdig gesignaleerd moet worden.

Rudie van Haren constateert dat het gesprek vooral gaat over financiën. Hoe gaat het met de ondernemers en werkgevers op psychisch vlak. Is daar hulp bij nodig of is dit meer iets voor de regio?

Arjan Moerman merkt op dat de ondernemers in samenspraak met de parkmanagers van Regio Nijmegen van mening waren dat het te lang duurde voordat er getest kon worden. Dit is door de ondernemers zelf opgepakt en er is een commerciële teststraat opgezet waar bedrijven binnen 2 uur hun werknemers konden laten testen en de uitslag kregen, zodat zij hen zonder angst weer aan het werk konden laten gaan. Voor de kleinere ondernemers is het lastiger dan voor grotere ondernemers.

Rudie van Haren vraagt naar de psychologische gevolgen.

Arjan Moerman merkt op dat deze er zeker zijn, maar ondernemers hebben geen keuze. Je bent ondernemer of je trekt de stekker eruit. Er zijn mensen die slecht slapen. Als je een bedrijf hebt met 10-15 man personeel dan ben je ook verantwoordelijk voor 10 gezinnen. Die druk vertaalt zich maar je loopt er niet mee te koop.

Kees van Galen heeft vernomen dat in Arnhem sprake is van een initiatief tussen WSP Midden Gelderland, het UWV, het servicepunt werkgevers en NCW voor de uitwisseling van personeel. Hierdoor worden bedrijven tijdelijk ontlast met inachtneming van de regels. Is hiervan al sprake in de regio Nijmegen?

Antoinette Verveen antwoordt dat eenzelfde samenwerking bestaat met het werkbedrijf in het Rijk van Nijmegen en er ook een bestuurlijke tafel is ingericht waar alle partijen bij

elkaar zitten. Er wordt intensief samengewerkt en ook worden digitale meetings voor werkgevers georganiseerd.

De voorzitter geeft het woord aan wethouder Derks.

Wethouder Nick Derks dankt voor het woord. Hij zou graag bemoedigende woorden uitspreken en de hoop dat men zo gauw mogelijk weer aan de slag kan gaan. Hij is hier terughoudend in. Terecht wordt opgemerkt dat het nu nog redelijk lijkt te gaan, maar er zal nog een klap komen. De gemeente zet zich schrap en is klaar om deze klap op te vangen wanneer dit na de herstelfase weer is toegestaan. Hij heeft wekelijks contact met ondernemers om hen een hart onder de riem te steken en op te halen wat er speelt. Er is zeker aandacht voor de korte lijnen.

In antwoord op de vraag over de cultuurgelden, verzekert hij dat het college voornemens is om het voor cultuur ontvangen rijksbudget volledig in te zetten voor cultuur. Hetgeen in de wandelgangen wordt verteld, is onjuist. Dit is uiteraard afhankelijk van de goedkeuring van de raad.

Hij begrijpt dat korte lijnen gewenst zijn. Gekeken wordt hoe ondernemers geholpen kunnen worden. Hij spreekt zijn waardering uit voor het onderzoek dat vanuit het CMW is gedaan. Ook hoort hij dat aandacht gevraagd wordt voor de groep ZZP'ers die geen aanspraak heeft kunnen maken op de TOZO en daardoor ook geen gebruik maakt van de bredere dienstverlening. Hij heeft uit het gesprek een aantal heel leerzame dingen opgehaald.

De voorzitter dankt alle deelnemers en roept hen op het contact onderling te zoeken en te kijken waar men elkaar bij kan helpen. Eventuele telefoonnummers zijn verkrijgbaar via de griffie.

Zij last een korte pauze in, voordat overgegaan wordt naar de tweede gesprekstafel.

4. Gesprekstafel 2, Sociale gevolgen

Deelnemers zijn:

- Ronald van Goethem, jongerenwerker MeerVoorMekaar
- Cor van Dijk, voorzitter voetbalclub UHC
- Hans Vos, directeur Zorgstroom WLz (Wet Langdurige zorg)
- Bennie Beernink, bestuur multifunctionele accommodatie de Zandloper
- Annelies Janssen, directeur/bestuurder Kinderopvang De Eerste Stap
- Petra van Gis, consulent schuldhulpverlening Werkorganisatie Druten Wijchen

Ter introductie legt de voorzitter elke deelnemer een vraag voor.

- Hoe gaat het met het jongerenwerk?

Ronald van Goethem antwoordt dat er best veel spanning is rondom de jongeren hoe langer de lockdown duurt. In dit opzicht is het goed de vinger aan de pols te houden.

- Hoe houdt u verbinding nu er geen wedstrijden meer plaatsvinden?

Cor van Dijk vindt dit lastig. Bij een voetbalvereniging draait het om sociale samenhang. Ook is het zo dat de sociale verbinding sterk afneemt binnen het dorp. Hij mist de samenhang op doordeweekse avonden en in het weekend.

- Er wordt veel geschreven over de zorg; wat merkt u hiervan in Wijchen?

Hans Vos kan hier veel over zeggen. Kort en krachtig denkt hij dat de bewoners en medewerkers een hele zware tijd hebben gehad en nog hebben omdat zij binnen zitten. Het is een zware periode.

- **Hoe gaat het nu in de Zandloper?**

Bennie Beernink geeft aan dat het stil is, er zijn weinig gebruikers. Hij maakt zich zorgen dat de betrokkenheid en verbinding wegvalt. Een belangrijke doelgroep zijn de ouderen, die vereenzamen. Ook voor de 150 vrijwilligers valt de verbinding weg. Dit is zorgelijk en waarschijnlijk moet dit weer opnieuw opgebouwd worden.

- **Hoe gaat het bij de Eerste stap met de noodopvang?**

Annelies Janssen merkt op dat de noodopvang voor kinderen van ouders met cruciale beroepen en uit kwetsbare gezinnen qua aantallen elke week toeneemt. Zij ziet een aanwezigheid van 50% van de kinderen, terwijl dit in maart 10-15% was. In de BSO is 30-40% van de kinderen ook aanwezig.

De ouders weten zelf of zij recht hebben op de opvang, dit wordt niet gecontroleerd. De pedagogische medewerkers weten wel wat de ouders doen. Zij zien dat ouders meer klem komen te zitten en gewoon naar hun werk moeten. Daarnaast moeten zij de kinderen helpen met online lessen. Het aantal kinderen dat van de noodopvang gebruik maakt neemt steeds toe. Zij spreekt de hoop uit dat het virus eronder gekregen wordt en kijkt uit naar het moment dat de vaccinaties de overhand krijgen.

- **Hoe blijft u zichtbaar voor de mensen die in problematische schuld dreigen te raken?**

Petra van Gils denkt dat het niet anders is dan voorheen. Mensen kunnen zich telefonisch, digitaal melden. Alles vindt plaats op afspraak. Zij merkt dat iedereen aangeeft dat het erger is, maar ziet geen toename van het aantal aanmeldingen.

Vanuit preventie wordt geprobeerd zichtbaar te blijven door goede contacten met andere professionals, het sociale wijkteam, vrijwilligersorganisaties en veel meer te communiceren. Er is een rubriek in de Wegwijs over geldzorgen. De bedoeling is nadrukkelijker via de Wegwijs en sociale media zich te laten zien en horen en het taboe op schulden en hulp vragen bij financiële problemen te doorbreken.

- **Wanneer u volgende week de raad zou mogen toespreken, wat zou u dan willen meegeven?**

Cor van Dijk zou centraal stellen hoe om te gaan met de jeugd tussen 16-25 jaar. Hij merkt dat steeds meer jongeren worstelen met de sociale verbindingen. De hele dagelijkse structuur is weggevallen. Er komt langzaam meer verzet en er wordt illegaal in schuurtjes samengekomen. Dit is zorgelijk en wellicht iets voor de raad om mee te nemen.

Ronald van Goethem denkt dat het vooral een kwestie is hoelang de periode duurt. Het is belangrijk creatief te blijven kijken, maatwerk te leveren en snel te schakelen op dingen die de kop op steken. Belangrijk is deze periode door te komen. Wanneer sportactiviteiten zijn weggevallen moet gezocht worden naar creatieve oplossingen. Er is een landelijk initiatief voor wintergames, maar dit is ingehaald door de maatregelen. Pubers zijn groepsdieren en hebben veel behoefte om samen te komen. Dit vraagt creativiteit. Misschien zijn er mogelijkheden om 1 op 1 met jongeren een stuk te wandelen, hard te lopen of naar een stormbaan te gaan. Belangrijk is snel te handelen en te schakelen.

Annelies Janssen weet niet of je in deze fase van de crisis veel kunt doen. Alles wat je bedenkt leidt tot meer contacten. Zij belt elke week met ouders of probeert de kinderen aan de lijn te krijgen. Er is een activiteitenbrief zodat ouders ideeën krijgen wat zij met hun kinderen kunnen doen. De mogelijkheden zijn al aardig benut. Zij maakt zich zorgen over de vroegschoolse educatie en kinderen die al een achterstand hebben in hun taalontwikkeling. Er worden extra activiteiten gedaan in de vakantieweken. Mogelijk kan in de zomervakantie indien de lockdown is opgeheven wat achterstand worden ingelopen. Dit vraagt veel van de medewerkers. Het is volhouden en afwachten en zij hoopt dat de mogelijkheden snel verruimd worden.

Hans Vos zou de raad willen vragen om contact op te nemen. Hij denkt dat zowel de bewoners als de medewerkers in de verzorgingshuizen behoefte hebben om gezien en gehoord te worden. Hij zou het erg waarderen wanneer de raad laat zien naar de medewerkers en cliënten dat zij gezien en gehoord worden door de raad.

De voorzitter ziet dit als een concrete niet mis te verstane oproep.

Bennie Beernink vindt dit een mooie oproep waar weinig aan toe te voegen is.

Hans Vos geeft aan dat hij wat vraagt van de raad, maar ook wat te bieden heeft.

De voorzitter begrijpt dat het goed is de verbinding te zoeken. Hoe zou dit verder nog kunnen?

Hans Vos merkt op dat Vrienden van de Weegbree op de gevel van de Weegbree laten zien dat ze trots zijn. Maar je kunt ook kaartjes sturen. In sommige gemeenten is de burgemeester in gesprek met de manager of cliëntenraad. Het principe is oog voor elkaar te hebben. Het moet uit de mensen zelf komen. Zodat het ook zo gevoeld wordt.

De voorzitter vraagt in hoeverre de vrijwilligers nog een rol zouden kunnen spelen, bv. de mensen van de voetbalclub.

Cor van Dijk merkt op dat voelbaar is dat de weg erg lang duurt. Je merkt op allerlei fronten dat de motivatie afneemt. Natuurlijk zou het mooi zijn wanneer de verbinding met elkaar gezocht wordt. Hij merkt echter dat de mensen er klaar mee zijn. Ook ziet hij toch mensen die nog zorg hebben voor elkaar, mensen die boodschappen doen voor ouderen. In de eerste periode was dit meer aan de orde dan nu. Dit heeft te maken met het feit dat de weg erg lang is en we er voorlopig nog niet zijn.

Bennie Beernink merkt op dat hij het contact verliest met vrijwilligers en huurders. Uiteraard kan ook zelf geprobeerd worden vrijwilligers te activeren en te vragen of zij contact willen met mensen die alleen zijn.

Hans Vos stelt dat de behoefte er is. De vrijwilligers missen het werken in de verpleeghuizen. Gezien de regels is het niet mogelijk de vrijwilligers op locatie te laten komen. Ook kunnen zij niet altijd ingezet worden op de manier zoals dat gewenst is op de locaties. Afgelopen maart was een heftige periode rondom COVID en werden allerlei leuke activiteiten georganiseerd op pleintjes waar de mensen naar konden kijken. Dit is nu veel minder. Het is belangrijk dat men laat zien er voor elkaar te zijn.

Petra van Gils stelt voor te kijken of er een mogelijkheid is van een live verbinding tussen het verpleeghuis en de Eerste Stap. Er is iemand van de Eerste Stap aanwezig. De ouderen kunnen dan zien hoe de kinderen spelletjes doen, aan het zingen zijn. De kinderen hebben het gevoel dat zij zinvol bezig zijn.

Hans Vos vindt dit een fantastisch voostel. Op deze manier kan de gemeenschap veel meer voor elkaar betekenen. Niet alleen voor ouderen, maar ook voor de vrijwilligers van

de voetbal. Hij doet een oproep om de sociale cohesie in de komende periode te versterken en elkaar emotioneel en sociaal te steunen.

Annelies Janssen vindt dit een mooie oproep en zal hier morgen naar kijken. De sfeer tijdens de eerste lockdown was inderdaad dat mensen hand in hand er tegen in gingen. Het is jammer dat dit nu minder is. Zij wil het voorstel graag nader uitwerken.

Ronald van Goethem vindt het goed te onderzoeken wat men voor elkaar kan betekenen. Belangrijk vanuit het jongerenwerk is om nabijheid te bieden richting jongeren en goed te luisteren naar wat er speelt. Daarnaast zoeken naar mogelijkheden om jongeren en ouderen met elkaar te verbinden. Bij het jongerenwerk zijn ideeën voor een platform, een soort huiskamer waar verschillende mensen elkaar kunnen ontmoeten of een digitaal jeugdthunk. Het idee is om wekelijks een soort huiskamer te faciliteren waar wijkbewoners elkaar digitaal kunnen ontmoeten. Hierdoor komt er mogelijk meer begrip voor elkaar of kan men kleine boodschappen voor elkaar doen.

Bennie Beernink is een digitale ontmoeting aan het voorbereiden in de Zandloper. Na de eerste lockdown is er veel digitaal vergaderd. Het is één van de dingen die is overgebleven om de jongeren te bieden. Er moet wel een programma achter zitten.

De voorzitter stelt voor hierover contact op te nemen met Ronald.

Hans Vos meldt dat hij een zeer bekwame verzorgende heeft op de Weegbree die ook schrijverskwaliteiten heeft. Zij heeft in de afgelopen tijd niet alleen voor de Weegbree maar ook in een landelijk blad geschreven over wat zij met de bewoners meemaakt. Binnenkort worden de verhalen gebundeld en hij wil dit graag delen met de aanwezigen zodat zij een beeld krijgen van wat corona doet vanuit het perspectief van de bewoners en verzorgenden.

De voorzitter vraagt hem dit toe te willen sturen aan de griffier. Zij doet vervolgens de suggestie dat hij contact opneemt, een kopje koffie drinkt, met de burgemeester, Marijke van Beek. Zij heeft in het verleden als verzorgende gewerkt. De griffie zal ervoor zorgen dat het boekje verspreid wordt onder de raads- en commissieleden.

Cor van Dijk lijkt het een goed idee om samen met Ronald in gesprek te gaan. Hij werkt met dezelfde doelgroep en heeft al aardig wat initiatieven ondernomen. Vanuit UHC zijn er plannen om een familiesportpark te ontwikkelen met een Beach veld, fitnessplein etc. allemaal in het kader van buitensport voor jong en oud. Hij ziet nieuwe kansen en mogelijkheden voor verbinding. Het is meer dan alleen voetbal, korfbal en tennis. Hierbij is sprake van samenwerking met mensen van de Driestroom die komen helpen in het onderhoud van de accommodatie.

De voorzitter geeft het woord aan de raadsleden die het gesprek volgen.

Kees van Galen is blij dat hij goed op de hoogte gehouden wordt van wat er speelt. Hij vraagt of er signalen zijn van een toename van huiselijk geweld of kindermishandeling. De signaleringsfunctie vanuit de scholen is minder geworden door het werken op afstand. Ziet men dit terug in de kinderopvang of sport?

Annelies Janssen heeft in het begin geschetst dat de druk op het gezin toeneemt en ouders overbelast raken. Dit merkt en voelt zij en is ook te zien in het feit dat meer kinderen gebruik maken van de noodopvang. Er is geen echt signaal dat kindermishandeling vaker voorkomt dan in het verleden. Het zit mogelijk nog onder water. Zij maakt zich zorgen over de kinderen waar zij geen contact kan krijgen. Met alle gezinnen is er regelmatig contact.

Ronald van Goethem denkt dat er landelijk gezien een stijging te zien is. Bij MeerVoorMekaar werken de jongerenwerkers veel op straat en met huiswerkbegeleiding. Er is vooral contact met de jongeren. Ook probeert hij contact te krijgen met de ouders. De mogelijkheid bestaat dat ouders contact met MeerVoorMekaar opnemen. De organisatie zit voldoende dichtbij om signalen op te pakken. Indien de veiligheid in het geding komt wordt contact opgenomen met het sociaal wijkteam.

Kees van Galen vraagt aan de sportverenigingen of zij merken dat dit soort signalen niet meer aankomt.

Cor van Dijk antwoordt dat sinds enige tijd gewerkt wordt met een vertrouwenscontactpersoon. Zij krijgen niet meer meldingen dan voor corona het geval was. Ook in het dorp zelf ziet hij geen toename van huiselijk geweld.

Hans Vos ziet helaas voor de medewerkers wel een toename van geweld en agressie, ook op de locatie. Hij heeft onlangs een familielid een terreinverbod laten opleggen omdat deze de medewerkers onheus bejegende. De medewerkers krijgen het behoorlijk voor de kiezen. In de zorg is sprake van grote emotionele belasting en veel werk en wordt men ook nog geconfronteerd met agressie.

Kees van Galen vraagt aanvullend of de conclusie juist is dat dit het topje van de ijsberg is. Zijn er dingen die de gemeente nog meer kan doen?

Hans Vos stelt dat de grotere zorgorganisaties zich redden. Hij maakt zich zorgen om de kleinere zorgaanbieders, zoals het Odensahuis. Voor kleinere partijen is het lastiger om het hoofd boven water te houden. Zij draaien vaak op vrijwilligers en hebben minder middelen dan de grotere organisaties. Ook is vaak sprake van een specifieke doelgroep, of particuliere initiatieven.

Annelies Janssen spreekt haar waardering uit voor de wijze waarop de gemeente werkt. Bij de Eerste stap heeft zij gemerkt dat er echt vanuit de gemeente uitstekend contact wordt onderhouden. Wanneer zij niet zelf informeert, wordt zij wel gebeld door een ambtenaar of door de wethouder om te kijken hoe het gaat.

Roel Boumans vraagt een nadere toelichting op het terreinverbod dat aan een familielid werd gegeven. Is er ook contact geweest met bv. maatschappelijk werk of gesproken met de betreffende persoon over de mogelijke achtergrond?

Hans Vos stelt dat er veelvuldig contact is geweest, ook met de wijkagent. Je doet zoiets niet zomaar. Geprobeerd is dit uiterst zorgvuldig te doen. Hij wil echter niet op de stoel gaan zitten van de hulpverlening. Het gaat vooral om de veiligheid en het welzijn van de cliënten en medewerkers. Dit is niet de taak van de zorginstelling. De contacten en de samenwerking met andere zorgprofessionals zijn in principe goed.

Roel Boumans begrijpt dit. Hij vroeg zich af of er doorverwezen was naar bv. maatschappelijk werk.

De voorzitter geeft het woord aan wethouder Gerrits.

Wethouder Geert Gerrits dankt voor het mooie gesprek. Hij verwachtte een somber verhaal, maar kreeg er veel energie van. Hij vond de bijeenkomst erg waardevol. Iedereen die hier aan tafel zit heeft dagelijks te maken met corona en heeft ondervonden hoe het voelt in de maatschappij en de samenleving. Het is goed te horen van professionals, verenigingen en organisaties die er middenin zitten en hun mening mee te nemen vanuit hun perspectief. Met het boekje van Hans Vos zou hij graag op een later moment alle ervaringen herbeleven.

Hij staat stil bij de parallellen en verschillen tussen beide gesprekstafels. Gekeken wordt vooral naar wat wel kan. Iedereen is vanuit zijn eigen perspectief creatief en op zoek naar verbinding. Dit hoor je bij de ondernemers ook. Een opmerkelijk verschil is dat de ondernemers zeggen dat er echt geld nodig is en dat zij zich zorgen maken over hoe te overleven. In deze groep wordt vooral gesproken over de menselijke verbinding, het oog hebben voor elkaar. Op alle mogelijke manieren worden ideeën uitgewisseld om die menselijke kant een impuls te geven.

Wethouder Gerrits spreekt de hoop uit dat men elkaar in deze periode, maar ook naderhand, kan versterken in de sociale connectie. Hij hoopt dat men van alles wat nu opgebouwd en ervaren wordt straks nog jarenlang profijt van kan hebben.

5. Sluiting

De voorzitter sluit om 21.50 uur de bijeenkomst en hoopt iedereen op een ander moment weer terug te zien